

(nuotrauka iš interneto)

PILAITĖS NAUJIENOS

„Jei sodą bibliotekoje turi, viską turi“ M.T. Ciceronas

2018 M. RUGPJŪTIS, NR. 5

Paklaikusi savo nepakeliama tvankuma buvo ši vasara. Gerai, kad jau beveik praėjo. Nei gyventi, nei džiaugtis tuo gyvenimu, nei skaityti, nei daržus ravėti. Kažkokios bauginančios pabaigos pradžia. O pabaigoje nutiks daugybė dalykų. Bet dar reikia palaukti apokaliptinės pabaigos. Kai sudegsime... Dabar aš laikiu vienintelio garso – į langą barbenančio lietaus. Tada bus ramiai sugrįžtama prie knygų, kurios šią tvankią vasarą buvo grubiai pastumtos į šalį. Vokietis rašytojas Günter Grass yra rašęs, kad knygos jam nuo pat vaikystės lyg tvoros skylė, pro kurią galima išlįsti į kitus pasaulius. Taigi jau laikas ir mums išlįsti į kitus pasaulius. Laikas skaityti... Girdėjau bibliotekoje moterį kalbant: manęs vis klausia, iš kur tu tiek visko daug žinai. O aš sakau – knygas skaitau... Tokia yra gyvenimo pilnatvė. Gražu, paprasta, išmintinga. Skendimas į tekstą, nustelbia blankios kasdienybės realumą. Kai kurie žmonės turi priklausomybę - priklausomybę nuo knygų. Ir tai nuostabu. Jų nereikia gydyti. Tuos žmones reikia mylėti ir puoselėti – beišnykstanti rūšis. Kaip tie keisti paukščiai dančiasnapiai, kurie peri senų medžių drevėse. O medžiai kertami... Niekada neištrauk knygos iš vaiko, kuris klaidžioja kituose pasauliuose, rankų. Tu nukirsi medį...

Zita Paulauskaitė

Fotografavo Alfonsas Beresnevičius. Nuotrauka iš bibliotekos archyvo

Plungiškiečiai Baltijos kelyje 1989 m. rugpjūčio 23 d. Gal atpažinsi save?

Paskutiniai ir netikėti gandai iš laikrodinės

Plungės žinios

dalį dalyvavo. Tik gairielanku-utiškoms tris sakė provakadkad jau plūsti je: „Ma- i. Tokie rovišku- i bažny- is tokių aniekinti is antra- as kun- tjo apie nesidro- kur juos i su vė- raiteliai auragės skas, L. as ir kiti priėmė as iškil- i apakr. e tauti- lo nuo- Tautos siniai ir nesirū- sbartinė

Tvarko parką. Iki šiol kunig. Ogins- kio parkas priklausė vysk. Valančiaus žemes ūkio mokyklai. Savu laiku spau- doje buvo daug rašoma apie kirtimą ir naikinimą taip gražios plungiškių poilsio vietos. Dabar visas parkas ir rūmai per- ėjo Krašto Apsaugos Ministerijos žinion. Palyginti trumpu laiku parkas pradeda atgauti pirmąją savo grožį. Sutvarkyti ir atnaujinti buvę sugriuvę prūdų akme- niniai tiltai, remontuojami rūmų griuvė- siai ir k. Ilgą laiką sodininko namų bokšte „miegojęs“ laikrodis vėl rodo valan- das. Tik visą džiaugsmą vietos gyventojams slopina žinia, kad, gali būti, į su- tvarkytą parką, kaip į kareivinių rajoną, neįleis pašaliečių pasivaikščioti.

Dar vis naujų namų stato. Nors sta- tybos sezonas jau eina prie galo, tačiau pati statyba nė kiek nesumažėjo. Pasku- tiniu laiku pradėta dar keli mūriniai ir mediniai namai statyti. Tačiau būtų kaina dėl padidėjusio gyventojų skaičiaus nerodo tendencijos atpigti.

Skaitykla be laikraščių. Šaulių būrys turi savo skaityklą, į kurią ateina keli dienraščiai, savaitraščiai ir žurnalai. De- ja, šioje skaitykloje naujų laikraščių nie- kada nėra. Ant stalų matyti tik labai

raščiai nežūtų ir nebūtų kieno nors vie- no asmens naudojami.

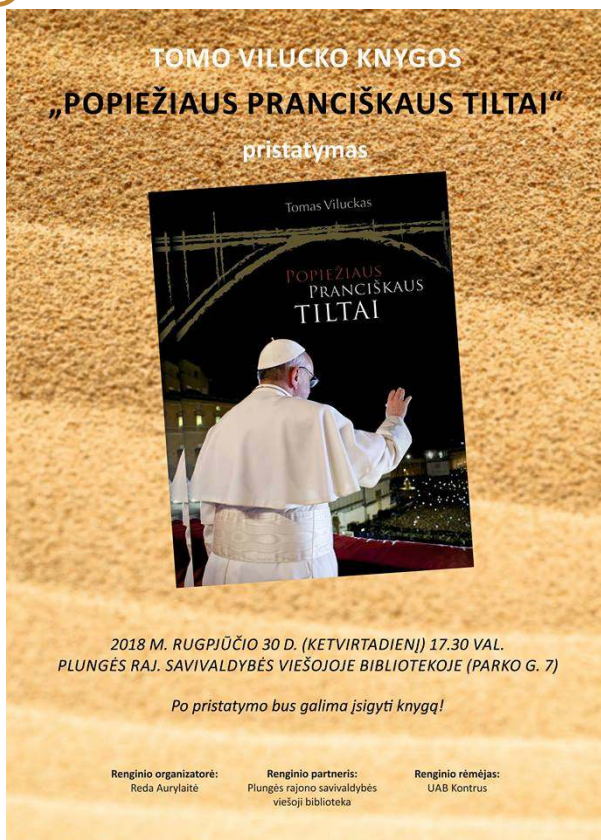
Atremontavo užmirštą trobesį. Už kapucinų vienuolyno, prie Salantų vieš- kelio, prieš karą rusai buvo pastatę di- dę mūrinę ligoninę, kuri karo metu blogos valios žmonių buvo išardyta. Dabar šį namą perėmė kapucinai ir jį sutvarkė. Čia mano įrengti misijų mo- kyklą.

Ieško priemonių šaulių drausmingu- mui pakelti. Rugpjūčio 5 d. šaulių su- sirinkime gyvai svarstytos priemonės šaulių drausmingumui ir darbingumui pakelti. Tuo reikalu kalbėjo maj. Amb- raziejus ir k. Tautos Vado jubiliejų ir būrio šventę nutarta iškilmingai paminėti.

Neužtarnautas pralaimėjimas. Rug- pjūčio 5 d. įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp Plungės ir Kuršėnų šau- lių futbolo komandų, kurios baigėsi 2:1 Kuršėnų naudai. Nors plungiškių sąsta- tas buvo tas pats, kaip prieš Klaipėdos K. S. S., tačiau dėl kelių žaidėjų „ūpo“ buvo pralošta.

Serga dėmėtąja šiltine. Prieš kiek laiko mieste susirgo dėmėtąja šiltine vienas žydų tautybės pilietis. Ligonis

Šią vasarą istorikas Gintaras Ramonas tarpukario spaudoje surado žinutę, kad 1934 m., kai Plungės parkas priklausė Krašto apsaugos ministerijai, buvo sutaisytas laikrodinės bokšto laikrodis. Tai mums svarbi žinia, nes nebuvo manoma, jog kunigaikštienėi M. Oginskienei išvykus iš Plungės laikrodis jau niekada nebeveikė. 2011 m. bokšto laikrodį restauravo meistras Tadeušas Kvašys Vilniuje.

Teoriniai-praktiniai mokymai nevyriausybių organizacijų, švietimo įstaigų, su socialiai pažeidžiamais asmenimis įstaigų dirbančių įstaigų, vietos bendruomenių atstovams, darbdaviams ir kitiems, besidomintiems žmogaus teisių gynimo temomis.

Rugsėjo 7 d., Plungė, Plungės r. savivaldybės viešoji biblioteka (Parko g. 7)

16 val. Projekto ir leidinio "Plungės žydų takais" pristatymas.

- Pranešimas "Plungiškiai pasaulyje". E. Bunka

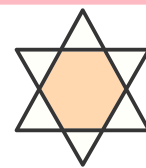
- Pranešimas – pasakojimas „Apie savitą kasdienybę, kuriai neliko vietos dabarties pasakojimuose. ... ir jos pabaigą“. Z. Paulauskaitė

● Pranešimas apie "Atminimo akmenis". Plungės Tolerancijos centras

Organizatoriai: Plungės turizmo informacijos centras

Partneriai: Jakovo Bunkos paramos ir labdaros fondas, Plungės rajono savivaldybės viešoji biblioteka, Plungės Tolerancijos centras

Informacija pasiteiravimui: Kristina Narkutė-Beniušienė, Plungės turizmo informacijos centro turizmo vadybininkė, mob. tel. 8 640 53644

Naujos knygos

Bibliotekoje

Yra daugybė būdų žvelgti į realybę

Putoklės keliu palei Nemuną arba Laiškai iš kaimo.

Kas žingsnį – vis naujiena. Ach, tie augaliukai augalai, girdėti ir nelabai, jau pažįstami ir dar niekada neregėti. Kas žingsnis – tikrai! Visą ilgą nuo saulės išprotėjusią dieną Dzūkijos nacionalinio parko pievose ir palaukėse.

Štai, kad ir Storalapė bergenija (*lot. Bergenia crassifolia*). Gal ir buvau girdėjusi, kad ji – „stebuklas“, pasižymintis ypatingomis baktericidinėmis, sutraukiančiomis, kraujavimą stabdančiomis ir t.t. savybėmis, padedantis sergant įvairiais uždegimais, pritaikomas stomatologijoje, ginekologijoje, kad ją labai vertina rusų žiniuoniai - kaip priešvėžinių savybių turintį augalą...

Storalapė bergenija - ne tik "stebuklas", pasižymintis įvairiausiomis naudingomis savybėmis, bet ir puiki juodoji arbata (nuotrauka iš interneto).

Beveik praėjau pro šalį nekreipdama ypatingo dėmesio – nes augalas tikrai matytas, neretas, kažkaip vis neprigyjantis mūsų darže prie bibliotekos-laikrodinės, neišvaizdus. Bet tik ne mano bendrakeleivis Mindaugas Lapelė taip galvoja - pasilenkęs ir nuskynęs juodą, jau visiškai sudžiūvusį bergenijos lapą ir patrynęs tarp delnų jis primygtinai liepė jį pauostyti. Iš netikėtumo aiktelėjau – ARBATA! Pati tikriausia, įprasta, pamėgta juodoji arbata! Kaip iš parduotuvės... O tai tik – po kojomis šiugždantys sudžiūvę juodi, jau peržiemoję (tokie – dar geresni) bergenijos lapai, kuriuos tvarkydama daržą visada surinkdavau pirmiausia ... Bet gal tik man čia tokia didžiulė naujiena?..

Bergenijos arbata (nuotrauka iš interneto).

O paskui sužinojau, kas yra tikrasis dzūkas. Gamtininkas Mindaugas Lapelė žino viską! Žino jis ir tai, kokio augalo „charakteris“ labiausiai panašus į dzūkelio - paprasto, nelepus, neišrankaus... Ogi toks ir besas Smiltyninis šepetukas (*lot. Corynephorus canescens, angl. Grey hair-grass, vok. Silbergras*). Smėlynų pionierius, vienas iš pirmųjų augalų, įsitvirtinantis pustomame smėlyje, kuriame beveik nebūna augalams reikalingų maisto medžiagų. Ir man šis palyginimas visai patiko (ypač kai prisimenu simpatiškus mielojo dzūko Mindaugo Lapelės ūsų šepetukus 😊).

Paprastas, nelepus ir neišrankus "augalas-dzūkas" - Smiltyninis šepetukas (nuotraukos iš interneto).

Ir, aišku, negalėjau subtiliojo išvalgaus gamtininko nepaklausti, kas, jo manymu, yra tikrasis žemaitis? Ir ką gi, atsakymą gavau. Pasirodo, tai – į Lietuvos raudonąją knygą įrašyta Raktažolė pelenėlė (*lot. Primula farinosa, angl. Bird's-eye primrose, vok. Mehlprimel*). „Saulės krislelis“, taip gražiai ji vadinama ne viename tekste. Lietuvoje - apyretė, sparčiai nykstanti rūšis (tikriausiai, ne todėl, kad nykstanti, ji vadinama žemaičių? 😊)

Raktažolė - pelenėlė - subtiliai spindintis "saulės krislelis". Toks, greičiausiai, ir yra tikras žemaitis? (nuotrauka iš interneto).

Tęsinys – kitame naujienlaikraščio numeryje.
Parengė Virginija Liutikaitė.

